

Bibliotēku nedēļas moto:
Darīt neticamo!

Virtuālā izstāde

Izcilie bibliotekāri

(Jēkabpils reģions)

Mūsu pirmo bibliotēku veidotāji

Frīdrihs Vilhelms Vāgners

(1786-1854)

- ❧ Dzimis Kaldabruņā.
- ❧ Kaldabruņas, vēlāk Neretas un Ilzes draudžu mācītājs. Publicistisku darbu un grāmatu autors.
- ❧ **1828. gadā Neretas skolā nodibinājis pirmo publisko bibliotēku latviešiem.**
- ❧ Grāmatas izsniedzis lasīšanai ne tikai skolas bērniem, bet ikvienam lasītpratējam. Pats komplektējis bibliotēkas krājumu.
- ❧ Vēlāk pēc šīs bibliotēkas piemēra Latvijas laukos iekārtotas citas publiskās bibliotēkas.

✧ Jēkabpils skolotāja, vēsturnieka un pilsētas muzeja izveidotāja Arnolda Štokmaņa publikācijā “Lielaais ugunsgrēks Jēkabpilī” teikts:

“Šausmīgi lielu postu Jēkabpilij ir nodarījis ugunsgrēks, kas izcēlies **1878. g. 18. jūnijā**, un kas iznīcinājis no apmēram 460 mājām ap 300, tas ir gandrīz divas trešdaļas pilsētas. **Ugunsgrēkā gājusi bojā kāda privāta bibliotēka ar apm. 1500 grāmatām, kuras varējuši dabūt lasīšanai pret nelielu noteiktu iemaksu par labu nabagiem.**”

Jēkabpils Vēstnesis, Nr.18 (02.05.1940) (periodika.lv)

Indriķis Stukuls

(1868-1932)

- ✧ Krustpīlētis, politiķis, lauksaimnieks, sabiedriska darbinieks. Veicinājis zemkopju kopdarbību. 1917. gada Latgales latviešu kongresa dalībnieks. Tautas Padomes (1918-1920) loceklis - Krustpils novada parstāvis.
- ✧ Kopā ar citiem Krustpils pagasta jauniešiem **1888.gadā dibina nelegālo «Censoņu bibliotēkas biedrību»**. Tā ir ceļojošā bibliotēka ar saviem statūtiem un krājumu. I. Stukuls ir tās bibliotekārs.

Pēteris Lodziņš

(1874-1949)

- ✧ Dzimis Sēlpilī, mācījies Jēkabpils pilsētas skolā.
- ✧ **1907. gadā** pie Neretas lauksaimnieku biedrības **dibina bibliotēku ar saviem statūtiem.** Cariskās Krievijas gubernators to aizliedz, taču, pateicoties P.Lodziņa neatlaidībai, ar Krievijas zemkopības ministra atļauju, zem stingras uzraudzības un cenzūras, bibliotēka varēja sākt darbību.
- ✧ Bija šīs bibliotēkas vadītājs līdz 1948. gadam.

Teodors Līventāls

(1882-1956)

- ✧ Mācījies Jēkabpils pilsētas skolā.
- ✧ **1913. sarakstījis pirmo rokasgrāmatu "Kā nodibināt un iekārtot bibliotēku. Bibliotēku mācības grāmata".** Tās beigās bija 7 lappušu pielikums "Ieteicamās grāmatas bibliotēkām" ar 165 nosaukumiem.
- ✧ No 1922.gada **koordinē** Kultūras fonda aizsākto Latvijas **Bibliotēku tīkla izveidi**.
- ✧ 1923. gadā **dibina Latvijas Bibliotekāru biedrību (LBB)**. Tās pirmais vadītājs līdz 1927.gadam.
- ✧ Vada **Bibliotēku padomi** no dibināšanas 1924.gadā līdz 1929.gadam.
- ✧ Organizē bibliotekāru kongresus un veicina bibliotekāru izglītošanu.

Izcila bibliotēka – izcili direktori

Latvijas Universitātes Akadēmiskā bibliotēka

(laika gaitā tajā apvienotas vairākas bibliotēkas)

Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas Fundamentālā bibliotēka

- ☞ **Eduards Arājs (1919-2001).**
- ☞ **Dzimis Sēlpilī.**
- ☞ **Bibliotēkā strādā kopš 1951. gada — vispirms par zinātnisko sekretāru, tad par Misiņa nodaļas vadītāju, no 1960. gada līdz 1985. gadam — bibliotēkas direktors.**

Latvijas Universitātes (zinātniskā/centrālā) bibliotēka

- ✧ **Pēteris Ķikauka (1886-1967).**
- ✧ Audzis Vīpes pagastā, beidzis Jēkabpils pilsētas skolu.
- ✧ No 1933.gada bibliotēkas tehniskais vadītājs, bet no **1935.gada līdz 1944. gadam – bibliotēkas pārzinis jeb direktors.**
- ✧ Grieķu filoloģijas docents, profesors LU.
- ✧ Grieķu valodas lektors Makmāsteras universitātē Hamiltonā (Kanādā).

Latvijas Universitātes (zinātniskā/centrālā) bibliotēka

- ☞ **Pēteris Baško (1901-1969).**
- ☞ Bijis Jēkabpils apriņa tautskolu inspektors, Latvijas skolotāju biedrības Jēkabpils nodaļas biedrs un bibliotekārs.
- ☞ No 1956.gada līdz 1962.gadam Latvijas Valsts universitātes zinātniskās **bibliotēkas direktors.**

Bibliotekāra profesija

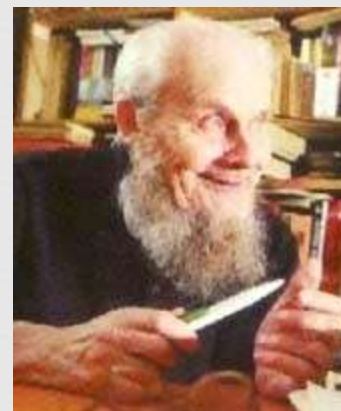
Pakāpiens augstākiem mērķiem

Valdemārs Ancītis

(1921-2006)

- ❧ Dzimis Aknīstes pagastā.
- ❧ Rakstnieks, valodnieks, publicists, bibliotekārs, bibliogrāfs, literatūrzinātnieks, kultūrvēsturnieks, novadpētnieks, folklorists.
- ❧ **Bibliotekārs Cieceres septiņgadīgajā skolā un Saldus 3.astoņgadīgajā skolā (1949-1969).**
- ❧ **Bijis Saldus rajona centrālās bibliotēkas bibliotekārs (1978-1979 un 1982-1983).**
- ❧ Izveidojis 16 Senču kalendārus un sarakstījis 50 grāmatas.
- ❧ Apbalvots ar Triju Zvaigžņu V šķiras ordeni (1994). Saldus pilsētas Goda pilsonis (1996).
- ❧ V.Ancīša personiskajā bibliotēkā bija ap 10 000 grāmatu.

Ruta Šenberga

- ❧ Dzimusi krustpiliete.
- ❧ No 1964. gada strādāja Latvijas Universitātē (agrāk Latvijas Valsts universitāte) par **Zinātniskās bibliotēkas lasītāju apkalpošanas nodaļas bibliotekāri, Bibliogrāfijas nodaļas bibliogrāfi.**
- ❧ No 1972. gada līdz 2006. gadam bijusi docētāja – bibliotēkzinātnes un bibliogrāfijas pasniedzēja.
- ❧ Zinātnisko rakstu, publikāciju un grāmatu autore.
- ❧ Savas lokālās kultūrvietas patriote.

Iveta Tāle

- ❧ Dzimusi Jēkabpilī.
- ❧ Strādājusi **Krustpils ciema un Jēkabpils pilsētas bibliotēkās.**
- ❧ Folkloras pētniece, tradicionālās dziedāšanas grupas “Saucējas” vadītāja. 2019. gadā «Saucējas» no vairāk nekā 1000 dalībnieku pieteikumiem izvēlētas kā vienas no pasaules mūzikas foruma WOMEX koncerta 300 dalībniecēm.
- ❧ Latvijas Kultūras akadēmijas pasniedzēja;
- ❧ Valsts Kultūrkapitāla fonda tradicionālās nozares eksperte.

Devums

Mūsū “Zelta fonds”

Jēkabpils Galvenā bibliotēka

Gadu gaitā bijuši dažādi bibliotēkas nosaukumi:

- ✓ Krustpils pilsētas valdes bibliotēka;
- ✓ Krustpils pilsētas pašvaldības brīvbibliotēka;
- ✓ Krustpils pilsētas bibliotēka;
- ✓ Krustpils rajona bibliotēka;
- ✓ Jēkabpils rajona bibliotēka;
- ✓ Jēkabpils rajona centrālā bibliotēka;
- ✓ Jēkabpils Galvenā bibliotēka.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka

- ❧ **Mirdza Mulere – 35 darba gadi bibliotēkā.**
1958.gadā Krustpils rajona bibliotēkā sāk strādāt kā bibliotekāre, no 1959. gada – **bibliotēkas vadītāja**.
1962. gadā pēc Krustpils un Jēkabpils pilsētu apvienošanas bibliotēkas nosaukums – Jēkabpils rajona bibliotēka. Pēc centralizācijas bibliotēka iegūst nosaukumu Jēkabpils rajona centrālā bibliotēka – turpina būt direktore līdz 1993. gada beigām, kad aiziet pensijā.
- ❧ Pateicoties viņas aizrautīgajam darbam, Jēkabpils rajona bibliotēkas allaž novērtētas kā vienas no labākajām valsts mērogā.
- ❧ 1979. gadā tika apbalvota ar PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādes zelta medaļu.
- ❧ 2000. gadā apbalvota ar **Kultūras ministrijas prēmiju par mūža ieguldījumu**.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka

☞ **Valentīna Tropa** par Jēkabpils rajona bērnu bibliotēkas vadītāju sāka strādāt 1972. gadā. No 1975. gada - Jēkabpils rajona centrālā bērnu bibliotēka. 1982. gadā bibliotēkai ir jauna vadītāja. Valentīna strādā par lasītavas vadītāju, bibliotekāri līdz aiziešanai pensijā 2015. gadā. Bibliotekārajā darbā pavadīti **43 darba gadi**.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka

✧ **Konstancija Dmitrijeva** bibliotekārajā darbā nostrādājusi **46 gadus**. 1973. gadā sāka strādāt Jēkabpils rajona bērnu bibliotēkā par lasītavas vadītāju. No 1977. gada bija metodiķe darbā ar bērniem. No 1995. gada līdz aiziešanai pensijā 2019. gadā strādā Jēkabpils rajona centrālās bērnu bibliotēkā, vēlāk Jēkabpils Galvenās bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas abonementā.

Jēkabpils Galvenā bibliotēka

- ❧ **Liliāna Čukste** (1935-2018) bibliotekārajā darbā pavadījusi **48 gadus**.
- ❧ 1953. gadā sāka strādāt **Krustpils pilsētas bibliotēkā** par bibliotekāri, no 1957. gada līdz 1985 gadam – lasītavas vadītāja.
- ❧ No 1985. gada līdz aiziešanai pensijā 2000. gadā – Jēkabpils 2.vidusskolas bibliotēkas vadītāja.
- ❧ 1979. gadā tika apbalvota ar PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādes bronzas medaļu.

Jēkabpils pilsētas bibliotēka

(līdz 1962. gadam – Jēkabpils apriņķa bibliotēka)

- ☞ **Lidija Ozoliņa** (1924-2019) – Jēkabpils apriņķa bibliotēkā sāka strādāt 1948. gadā. No 1950. gada līdz aiziešanai pensijā 1979. gadā ir tās vadītāja. Bibliotēkas darbā pavadīja **31 gadu**.
- ☞ 1979. gadā tika apbalvota ar PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādes sudraba medaļu.

Jēkabpils pilsētas bibliotēka

(līdz 1962. gadam – Jēkabpils apriķa bibliotēka)

☞ **Ruta Sirsniņa** (1932-2019) – sāka strādāt 1954.gadā. No 1955.gada līdz aiziešanai pensijā 1987.gada bija Jēkabpils pilsētas bērnu bibliotēkas vadītāja. Kopā nostrādāti **33 darba gadi**.

☞ 1979. gadā tika apbalvota ar PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādes bronzas medaļu.

Jēkabpils pilsētas bibliotēka

(līdz 1962. gadam – Jēkabpils apriņa bibliotēka)

☞ **Māra Gaigalnice** (1946-2020) - par bibliotekāri
nostrādā **40 gadus** no 1968. gada līdz 2008.gadam.

Jēkabpils pilsētas bibliotēka

(līdz 1962. gadam – Jēkabpils apriņķa bibliotēka)

❧ **Brigita Blite** (1932-2019) - Jēkabpils apriņķa bibliotēkā sāka strādāt 1950. gadā kā bibliotekāre, vēlāk – lasītavas vadītāja. No 1972. gada bija Jēkabpils pilsētas bibliotēkas vadītāja. Bibliotēkā aizvadīti **47 darba gadi**.

Maija Čakstiņa

- ☞ 42 gadus bijusi Sēlpils 1.bibliotēkas vadītāja no 1972. gada līdz 2014. gadam.
- ☞ Izveidojusi Sēlpils pagasta Kultūras kanonu, kurā tika ietvertas Sēlpils pagasta nozīmīgākās kultūrvērtības.

Astrīda Beķere

- ☞ Dažādās bibliotēkās nostrādājusi **41 gadu**:
 - ✓ Saukas bibliotēkā;
 - ✓ Vārnavas bibliotēkā;
 - ✓ Biržu 1.bibliotēkā.
- ☞ 2010. gadā saņēmusi atzinību «**Biržu lepnums**» nominācijā «Mūža devums Biržiem».

Ērika Lazdiņa

(1931-2017)

☞ Dažādās bibliotēkās **nostrādājusi 38 gadus:**

- ✓ Aknīstes bibliotēkā vienu gadu;
- ✓ Elkšņu bibliotēkā astoņus gadus;
- ✓ Ābeļu bibliotēkā trīs gadus;
- ✓ Salas bibliotēkā 26 gadus.

Marija Reidzāne

(1933-2009)

- ❧ Strādājusi Viesītes bērnu bibliotēkā 37 gadus.
- ❧ Sākumā – bibliotekāre.
- ❧ No 1958. gada līdz aiziešanai pensijā 1994. gadā – vadītāja.

Bronislava Čamane

☞ 32 gadus vadījusi Vīpes ciema bibliotēku - no 1960.gada līdz 1992. gadam.

Mēs lepojamies!

Mūsu bibliotēkās joprojām čakli strādā

Maruta Orbidāne

☞ Jēkabpils novada **Kalna**
bibliotēkas vadītāja jau
51 gadu.

Skaidrīte Krastiņa

☞ Jēkabpils
3.vidusskolas skolas
bibliotēkas vadītāja jau
49 gadus.

Marija Čūriške

- ☞ **Valdemāra Ancīša Aknīstes bibliotēkā strādā jau 48 gadus.**
- ☞ Bijusi lasītavas vadītāja, tad bibliotēkas vadītāja, tagad bibliotekāre.
- ☞ 1987.gadā ieguva LNB Atbalsta biedrības balvu konkursā “Pagasta bibliotekārs – Gaismas nesējs”.

Tautieši tālumā

Mūsu novadnieki citu valstu bibliotēkās

Vilma Kalniņa

- ❧ Dzimusi Krustpils pagastā.
- ❧ Kara beigās devusies bēgļu gaitās un nonākusi Nīderlandē, kur studējusi Leidenes universitātē filoloģiju.
- ❧ Daudzus gadus strādājusi Amsterdamas bibliotēkās (**Amsterdamas universitātes bibliotēkas katalogu nodaļā, Amsterdamas Starptautiskā sociālās vēstures institūta bibliotēkā**).
- ❧ Darbā un cita veida kontaktos nācās saskarties ar pasaules mēroga izcilībām, protams - vispirms - mūsu trimdiniekiem - viņu augstu vērtēja profesionalitātes, izcilu valodu zināšanu dēļ.
- ❧ Līdztekus tiešajiem darba pienākumiem, aktīvi iesaistījas sabiedriskajā dzīvē, lasot lekcijas un popularizējot Latvijas kultūru un vēsturi. Esot gandrīz 100 gadu vecumā (dzimusi 1921. gadā), joprojām uztur možu garu un interesi par Latviju.

Joels Koblencs

(1900-1983)

- ❧ Dzimis un mācījies Jēkabpilī (Jakobštatē).
- ❧ No 1919.gada līdz 1921. gadam vadīja Sarkanās armijas Politiskā departamenta 10. bibliotēkas nodaļu.
- ❧ No 1926.gada Starptautiskā Lauksaimniecības institūta bibliotēkā izveidoja un vadīja bibliogrāfijas nodaļu.
- ❧ No 1932. gada bija Maskavas Valsts bibliotēku institūta profesors – lasīja lekcijas un izdeva grāmatas.
- ❧ Strādājis Maskavas Vissavienības Grāmatu palātā, PSRS Zinātņu akadēmijas Fundamentālajā bibliotēkā utt.

Izmantotie avoti:

- ✓ Periodika.lv;
- ✓ Reģionālais laikraksts “Brīvā Daugava”;
- ✓ Novadpētniecības mape “Reģiona bibliotekāri”;
- ✓ Novadpētniecības mape “Jēkabpils Galvenās bibliotēkas vēsture: Bibliotēkas darbinieki”.